

Aanleiding

Bij het realiseren van het corona dashboard eind mei, was het uitgangspunt dat het eigenaarschap van het dashboard op termijn zou worden overgedragen aan het RIVM. Door ontwikkelingen in de afgelopen periode ten aanzien van het virus en de daaraan gerelateerde informatiebehoefte, evenals de behoefte aan beleidsgerelateerde informatie op het dashboard (bijvoorbeeld signaalwaardes) wordt in deze nota de keuze met betrekking tot het eigenaarschap van het dashboard opnieuw in overweging gegeven.

Beslispunten:

1. *Bent u akkoord met het behouden van het eigenaarschap van het dashboard van VWS, in plaats van het overbrengen van het dashboard naar het RIVM?*
2. *Wilt u dat het dashboard de plek wordt waar de Nederlander geïnformeerd wordt over de stand van zaken rondom COVID-19 in NL of willen we het een instrument houden alleen voor vroegsignalering t.b.v. tijdig indammen van het virus?*

Kernpunten

Eigenaarschap

- Bij het ontwikkelen van het dashboard was het uitgangspunt om op termijn het dashboard onder te brengen bij het RIVM, die ook de meeste data voor het dashboard aanlevert.
- Het advies is om het eigenaarschap van het dashboard bij VWS te houden. De bronhouders blijven dan onverkort data aanleveren, het voordeel is dat er dan politieke keuzes over de wijze van informatieverstrekking en bijvoorbeeld het opnemen van signaalwaardes gemaakt kunnen worden.
- Het risico hierbij is dat fouten of vertragingen in de data aanleveringen afstralen op de minister. Dit risico is voor een deel te mitigeren door in het dashboard op te nemen dat er uitsluitend gebruik gemaakt wordt van data van derden en wij geen invloed hebben in de verzameling of het publiceren ervan. Het risico kan echter niet volledig weggenomen worden.

Reikwijdte coronadashboard

- Het uitgangspunt van het dashboard is dat het bijdraagt aan de signalering en surveillance van de verspreiding van het virus.
- Een andere doelstelling is dat het een centraal punt is waar informatie samenkomt. Dit om te voorkomen dat er een wirwar aan informatie van verschillende instanties op verschillende plekken of (regionale) dashboards te vinden is.
- We krijgen echter signalen van verschillende instanties zoals GGD'en en LNAZ, dat er behoefte is aan een dashboard met bredere informatie dan hetgeen dat bijdraagt aan signalering en surveillance. Hieronder treft u een nadere toelichting.

Nadere toelichting

1. Eigenaarschap dashboard bij VWS.

Bij het ontwikkelen van het dashboard eind mei, was het uitgangspunt het eigenaarschap van het dashboard bij het RIVM onder te brengen. Tijdens de ontwikkeling van het dashboard de afgelopen maanden is echter gebleken dat er ook goede redenen zijn om het dashboard niet bij het RIVM onder te brengen. Hieronder staan de opties uitgebreider omschreven.

Bij een overdracht naar het RIVM is afgesproken dat de technische uitvoering van het dashboard niet naar het RIVM overgaat. Daarom wordt de technische uitvoering van het dashboard bij het Standaard Platform van de Rijksoverheid ondergebracht. Ongeacht de keuze voor het eigenaarschap van het dashboard, zal de technische uitvoering dus bij Standaard Platform belegd worden.

Voorkeursoptie: het dashboard onderbrengen bij VWS

Dit zou betekenen dat het dashboard – net als nu – onder de regie blijft van VWS. Dat heeft de volgende voordelen:

1. Er wordt hiermee ruimte gecreëerd om politieke afwegingen te maken:
 - Dat betekent niet dat er op de data van het RIVM/de bronhouder gestuurd zal worden. Die blijven we overnemen uit de open data die geleverd wordt.
 - Wel is er dan meer ruimte om signaalwaarden te formuleren ten behoeve van beleidsdoeleinde. Er is dan meer ruimte om te bepalen op welke wijze het publiek het beste geïnformeerd zou zijn.
 - Daarnaast behouden we de flexibiliteit om te kunnen sturen op hetgeen wij belangrijk achten. Een voorbeeld hiervan is het verplaatsen van de tegelvolgorde om meer urgentie uit te stralen.
2. Het kan helpen om de rolverdeling tussen het RIVM en het ministerie beter af te bakenen.
 - Een groot deel van de cijfers publiceert het RIVM al dagelijks via open data en op wekelijkse basis met meer duiding in hun epidemiologische weekrapportage.
 - Het duiden van epidemieën is een belangrijke taak van het RIVM.
 - Bij het dashboard wordt een slag gemaakt over die data, er wordt gekeken naar welke data relevant is voor het publiek en hoe dit begrijpelijk kan worden weergegeven. Hoe over deze data wordt gepubliceerd, over welke data wordt gepubliceerd en in hoeverre data een politiek reactie verlangt, is een beleids- of politieke afweging die niet past bij de taak van het RIVM.
 - Als het dashboard wordt overgedragen aan het RIVM, is er een kans dat het RIVM in een beleidsmatige of politieke rol wordt gedrukt die niet bij het RIVM past, ofwel dat de functie van het dashboard verandert of verloren gaat.

Het nadeel van het onderbrengen van het dashboard bij VWS is:

1. Het is een verandering van het eerder (in kamerbrieven) gecommuniceerde uitgangspunt dat het dashboard overgebracht zou worden naar het RIVM.
2. Indien er fouten of vertraging zitten in de databronnen van derden en daardoor ook op het dashboard, kan dit afstralen op de minister van VWS.
 - Dit is voor een deel te mitigeren door vooraf duidelijk en transparant te zijn over de bronnen die wij gebruiken en over de betekenis van de datapunten op het dashboard. Ook nu zien we in de praktijk dat de "fouten" op het dashboard uit te leggen zijn.

- Dat neemt niet weg dat het capaciteit kost om de vragen te beantwoorden en dat sommige zaken alsnog op de minister af kunnen stralen, ondanks de uitleg hiervan.

Terugvaloptie: het dashboard onderbrengen bij RIVM

Bij de terugvaloptie houdt u vast aan de eerder gecommuniceerde lijn dat het dashboard over gaat naar het RIVM.

1. Voordeel is dat er geen afwijking is van het eerder gecommuniceerde en dat het dashboard (en dus ook fouten in de aanlevering van gegevens) onder de verantwoordelijkheid van het RIVM valt. Dit zal *minder* afstralen op de minister.
2. Nadeel is dat als het dashboard over gaat naar het RIVM, de mogelijkheden om te sturen op het dashboard zeer beperkt zijn. Zeker gezien het dashboard momenteel de data van het RIVM en andere bronhouders inleest en deze informatie inzichtelijk maakt voor een breder publiek, is het de vraag of MVWS de sturing op dit communicatie instrument wil verliezen.

2. Keuze reikwijdte coronadashboard

Strategisch vraagstuk

Willen wij dat het coronadashboard de plek wordt waar de Nederlander geïnformeerd wordt over de stand van zaken rondom COVID-19 in NL of willen we het een instrument houden alleen voor vroegsignalering t.b.v. tijdig indammen van het virus?

Vanaf de lancering van het dashboard, is het doel geweest om zicht te hebben op en inzicht te hebben in de verspreiding van het virus. Vooralsnog nemen we uitsluitend indicatoren op die bijdragen aan de (vroeg)signalering of surveillance van COVID-19. Naar aanleiding van diverse signalen uit het veld, gaan we ons komende tijd richten op het meer lokaal en regionaal weergeven van de data. Dit sluit goed aan bij de huidige strategie om vroegtijdig en op lokaal niveau het virus in te dammen.

We zien uit verschillende hoeken ook de behoefte aan een centraal verzamelpunt voor data breder dan alleen vroegsignaleringsdata. Zowel VNG, Veiligheidsregio's, GGD'en en LNAZ hebben deze behoefte uitgesproken. Een voorbeeld van data die GGD'en graag centraal opgeslagen ziet, is data over adviezen m.b.t. vergunningverlening van evenementen.

Het risico bestaat dat wanneer wij niet faciliteren om data te ontsluiten op het dashboard, er verschillende openbare (regionale) dashboard zullen ontstaan die verschillende berekeningen hanteren op dezelfde data. LNAZ publiceert bijvoorbeeld de data over bedbezetting al op de website van het Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding (LCPS).

Door in het coronadashboard breder informatie te tonen over COVID-19, kunnen we de informatievoorziening naar ons toe trekken. Hierdoor kunnen we sturen op het vergroten van het urgentiegevoel bij stijgende cijfers of het vasthouden van het urgentiegevoel bij dalende cijfers. Belangrijk om in acht te nemen is dat het dashboard niet oneindig uitgebreid kan worden met allerlei indicatoren. We moeten voorkomen dat dit het verzamelpunt wordt voor onsamenhangende informatie over COVID-19.